

Pozičný dokument poslaneckého klubu PPE

EURÓPSKA ÚNIA PRE ZDRAVIE

1. 7. 2020 – prijaté poslaneckým klubom PPE

Keď ľudia želajú niekomu všetko najlepšie k narodeninám alebo k novému roku, dokonca aj pred krízou COVID-19, posledná veta znie väčšinou: „Hlavne veľa zdravia.“

„Zdravie je bohatstvo“ je staré, ale pravdivé príslovie. Tento rok, 2020, bol poznačený globálnou pandémiou, ktorá vyústila do úmrtí stoviek tisícov ľudí na celom svete. Pandémia zasiahla všetky členské štáty a zatiaľ čo sa mnohým podarilo vyrovnať krivku pandémie, COVID-19 stále vyvoláva veľké obavy a bude to tak pravdepodobne naďalej, kým sa nenájde účinná vakcína.

Pandémia COVID-19 preukázala, že zdravie musí mať v jadre európskej politiky oveľa významnejšie postavenie. Poslanecký klub PPE požaduje rýchle zavedenie Európskej únie pre zdravie.

1. Kresťanskodemokratický svetonázor

Vďaka svojim kresťanskodemokratickým a humanistickým koreňom poslanecký klub PPE vždy kladie do stredobodu našej činnosti blahobyt jednotlivca – fyzický, duševný a sociálny blahobyt občanov. Kresťanskodemokratickí zakladatelia preto vložili blahobyt všetkých Európanov do centra európskej politiky. Odvtedy je to jeden z troch hlavných cieľov EÚ zakotvený v článku 3 Zmluvy o Európskej únii popri podpore mieru a našich základných hodnôt.

Ako kresťanskí demokrati predovšetkým pevne veríme, že ľudia môžu utvárať lepšiu budúcnosť. Rovnako ako lekári, zdravotné sestry, farmaceuti zlepšujú každodenný život miliónov Európanov, myslíme si, že dobrá politika a dobrá tvorba politiky môžu robiť to isté. Chceme formovať lekárske a vedecké pokroky. Veríme v lepšiu budúcnosť. Stojíme za vedeckými výsledkami a pokrokom a chceme, aby Európa cielene využívala vedu na podporu blaha všetkých ľudí.

Kresťanskí demokrati veria v spoločnosť, ktorá pomáha ľuďom v núdzi. Lekársky pokrok nie je pre nás iba ďalším obchodným modelom. Pre nás je lekárske pokroky výlučne nevyhnutné na zlepšenie každodenného života každého človeka, podľa jeho príjmu alebo vzdelania alebo regionálneho pôvodu v Európe. Veríme tiež v schopnosť jednotlivcov rásť, tvoriť a prispievať k blahu všetkých ostatných, bez brzdenia alebo povýšenectva. Spoločnosť umožňujúca začlenenie jednotlivca, a zároveň jeho slobodu.

Podporujeme výhody inovácií a svoje rozhodnutia zakladáme na vede. Vieme, že technológie musia slúžiť ľuďom a nie naopak, ale tiež nesmieme zatvárať dvere pred novými technologickými možnosťami, ako sú aplikácie, veľké dáta, umelá inteligencia a personalizovaná medicína. Naopak, chceme, aby Európa sama viedla a formovala tieto nové trendy. Do centra inovácií staviame ľudí. Lekársky pokrok musí byť pevne zakotvený v jasnom systéme hodnôt zameraných na človeka.

Ako kresťanskí demokrati sme už zaujali jasné stanovisko, pokiaľ ide o využitie európskeho potenciálu v zdravotníctve: stojíme za svojimi občanmi, napríklad v boji proti rakovine. Veríme, že naše hodnoty, náš rozmer, naša ochota usilovať sa o väčšiu inováciu a výmenu týchto poznatkov v rámci celej vedeckej komunity sú kľúčovými zásadami, ktoré nám umožnia vylepšiť život Európanov tým, že sa pokúšame bojovať proti hrozbe rakoviny. Rovnaké hodnoty nás musia sprevádzať v našom úsilí zabezpečiť všetkým Európanom zaručený prístup k vysokým štandardom zdravotnej starostlivosti.

Keďže medicína je v konečnom dôsledku založená na predchádzajúcich znalostiach, čo najlepšie využitie veľkých dát a umelej inteligencie umožňuje výskumníkom a lekárom priamo preskúmať minulosť, aby mohli rýchlejšie a presnejšie predpovedať budúcnosť. Sme si dobre vedomí, že pokiaľ ide o zdravie, technológia môže zmeniť rozdiel medzi strateným a zachráneným životom.

Okrem toho vieme, že veľké zdravotné problémy, ako sú choroby alebo pandémie, môžeme vyriešiť iba spoločne. Preto chceme spolupracovať v Európe aj mimo nášho kontinentu. Prostredníctvom dohôd o spravodlivom obchode chceme spojiť zdravotníckych pracovníkov, aby sa lepšie vymieňali vedomosťami, a vytvorili sieť na zlepšenie zdravotnej starostlivosti v Európe a v zahraničí.

A ďalej chceme, aby sa Európa dôrazne postavila proti všetkým, ktorí sa pri hraní mocenských hier snažia využiť pandémiu, choroby alebo iné zdravotné riziká. Bojujeme proti dezinformáciám alebo proti krajinám, ktoré skrývajú dôležité informácie o tom, ako bojovať proti chorobám alebo pandemiám. Využijeme svoju ekonomickú moc a vždy uložíme sankcie, ak by sa krajina pokúsila riskovať životy Európanov tým, že nás bude mylne informovať alebo neinformovať alebo zahrávať sa s pandemiou. Riadenie

zdravotných rizík bude základným kameňom skutočne kresťanskodemokratickej bezpečnosti pre budúcnosť.

Veríme v Európsku úniu, ktorá rešpektuje, chráni a podporuje všetkých Európanov. Veríme v Európsku úniu, ktorá umožňuje inovácie a posúva ich dopredu a prispieva k životom nás všetkých.

Naša únia je tiež úniou zdravia, ktorej jadrom sú politiky zamerané na človeka. Pri všetkých rozhodnutiach prijatých v oblasti zdravotnej politiky sa musia brať do úvahy individuálne potreby mužov a žien.

Je to tiež Únia, ktorá zostáva otvorená svetu mimo svojich hraníc. Zastávame medzinárodnú spoluprácu, aby mohla Európa profitovať z lekárskeho pokroku a prispievať k nemu. Vedecká a lekárska spolupráca vytvorí všeobecne výhodnú situáciu, z ktorej môže mať naša spoločnosť a naše hospodárstvo rovnaký úžitok. Robíme tak s vedomím, že Európa nesie aj globálnu zodpovednosť prispievať k podpore verejného zdravia v iných častiach sveta ako súčasť našej rozvojovej pomoci. Musí sa podporiť budovanie odolnosti a zvyšovanie pripravenosti v zdravotníckych sektoroch partnerských krajín. Kľúčom k tomu je vzdelávanie a odborná príprava zdravotníckych pracovníkov. Musíme zabezpečiť, aby sa humanitárna a zdravotnícka reakcia EÚ na pandémiu COVID-19 nezneužila na podporu ideológií a politických programov.

Pandémia COVID-19 ukázala, že na to, aby sme mohli v plnej miere využívať výhody pre našich občanov v globalizovanom a vzájomne prepojenom svete, musí mať EÚ silnú zložku zdravotnej politiky.

Práve toto jadro zdravotnej politiky chceme vidieť posilnené na úrovni EÚ. V prípade potreby musí EÚ dostať správne nástroje na dosiahnutie efektívnej zdravotnej únie založenej na týchto zásadách:

Európa, ktorá rešpektuje,
Európa, ktorá chráni a podporuje, a
Európa, ktorá zavádza inovácie a prináša nové prvky, aby zlepšila životy nás všetkých.

2. Spôsobilosť a zodpovednosť

Kríza spôsobená pandémiou COVID-19 ukázala, že ohrozenie zdravia nepozná hranice, a preto je potrebná lepšie

koordinovaná európska reakcia.

Členské štáty sú naďalej zodpovedné za mnoho častí zdravotnej politiky. Európska únia má však oveľa viac možností, ako sa v súčasnosti využíva.

V ZFEÚ (článok 168) a Charte základných práv Európskej únie (článok 35) sa uznáva, že „Pri tvorbe a uskutočňovaní všetkých politík a činností Únie sa zabezpečí vysoká úroveň ochrany ľudského zdravia“ a na tento účel „Komisia vo svojich návrhoch podľa odseku 1, ktoré sa týkajú zdravia, bezpečnosti, ochrany životného prostredia a ochrany spotrebiteľa, berie za základ vysokú úroveň takejto ochrany, prihliadajúc najmä na vývoj vychádzajúci z nových vedeckých poznatkov. V rámci svojich príslušných právomocí sa tento cieľ usiluje dosiahnuť aj Európsky parlament a Rada“ na vytvorenie a fungovanie vnútorného trhu. (Článok 114).

V ZFEÚ sa výslovne uznáva významná úloha Únie, ktorá „sa zameriava na zlepšenie verejného zdravia, prevenciu ľudských chorôb a ochorení, a odstraňovanie zdrojov nebezpečenstva pre telesné a duševné zdravie. Takéto postupy zahŕňajú boj proti najzávažnejším chorobám podporou výskumu ich príčin, prenosu a prevencie, ako aj zdravotníckej informácie a osvetu, monitorovanie závažných cezhraničných ohrození zdravia, včasné varovanie a boj proti nim.“ (článok 168).

V rámci tohto rozsahu kompetencií EÚ pracovala na zlepšovaní verejného zdravia (napr. verejné kampane proti tabaku, alkoholu, obezite a drogám), riešení závažných cezhraničných hrozieb (napr. antimikrobiálna rezistencia), prevencii a liečbe chorôb ľudí a zvierat (napr. choroba šialených kráv BSE), zmiernení rizík pre ľudské zdravie (napr. potravinové právo a legislatíva REACH) a harmonizácii zdravotných stratégií medzi členskými štátmi (napr. mobilita zdravotníckych pracovníkov a pacientov). Zriaďovanie špecializovaných agentúr, akými sú Európska agentúra pre lieky (EMA), Európske centrum pre prevenciu a kontrolu chorôb (ECDC) a Európsky úrad pre bezpečnosť potravín (EFSA), je príkladom rastúcej angažovanosti EÚ v oblasti zdravia. Zdravotný program EÚ „EU4Health“ s navrhovaným rozpočtom 9,4 miliardy EUR je jasným dôkazom toho, že EÚ zohráva v politike verejného zdravia čoraz väčšiu úlohu.

Napriek všetkej práci, ktorá sa už vykonala na úrovni EÚ, zostáva v Európskej únii stále veľký manévrovací priestor na to, aby v rámci existujúcich zmlúv dosiahla oveľa väčšie výsledky v oblasti zdravotnej

politiky. Ustanovenia zmlúv týkajúce sa zdravia sa stále nedostatočne využívajú z hľadiska cieľov, na ktorých dosiahnutie by sa mohli použiť.¹ Únia má právomoci, ktoré umožňujú viac opatrení, ako doteraz podnikla. Napríklad používanie smernice o cezhraničnej zdravotnej starostlivosti, ktorá patrí do rozsahu slobody poskytovania služieb a ktorej cieľom je aproximácia ustanovení stanovených zákonom, by malo byť účinnejšie s cieľom odstrániť existujúce prekážky v poskytovaní cezhraničných služieb zdravotnej starostlivosti.

Všeobecne sa napríklad uznáva, že prístup k cezhraničnej zdravotnej starostlivosti a lepšia koordinácia a podpora najlepších postupov medzi členskými štátmi môžu priniesť značné výhody².

Na druhej strane vieme, že väčšina finančných zdrojov pre systémy zdravotníctva zostáva na úrovni členských štátov a mnohé právomoci vykonávajú tieto členské štáty. Ambiciózná európska zdravotná politika by mala rešpektovať tieto skutočnosti a nemala by vzbudzovať očakávania, ktoré nikdy nemožno splniť. Nie každý projekt v oblasti zdravia môže byť financovaný z väčšieho programu EÚ v oblasti zdravia a nie všetky dobré nápady je možné uskutočniť na európskej úrovni v súlade so zásadou subsidiarity. Sme však odhodlaní pracovať na oveľa silnejšej politike EÚ v oblasti zdravia a podporovať všetky potrebné kroky, ktoré majú jasnú pridanú hodnotu pre EÚ a ktorých cieľom je okrem iného znížiť fragmentáciu vnútorného trhu so zdravotníckymi službami.

Naša Európa je postavená na zásadách subsidiarity a solidarity. Každý región napríklad vie oveľa lepšie ako Brusel, kde a ako prevádzkovať nemocnicu alebo zdravotné stredisko vo svojom susedstve. Vnútroštátna politika pozná najlepší spôsob organizácie lekárskej starostlivosti a systému zdravotníctva. Pokiaľ však ide o cezhraničné hrozby, ktoré je možné riešiť iba spoločne, reguláciu výrobkov, ktoré uprednostňujú inovácie a obmedzujú zdravotné riziká, na našom spoločnom vnútornom trhu, cezhraničnú zdravotnú starostlivosť a mnoho ďalších oblastí, je Európa tým najlepším spôsobom na dosiahnutie týchto cieľov. Neobmedzujeme sa iba na jednu úroveň, myslíme a konáme na rôznych úrovniach. Potreby ľudí však kladieme do centra záujmu a pevne veríme v lepšiu, odolnejšiu Európu a Európu subsidiarity a solidarity.

Keď zasiahla pandémia, nedostatok koordinovaných opatrení na úrovni EÚ vyústil do skutočných problémov v počiatočných štádiách pandémie, ako sú uzavretie

vnútorných hraníc a ochromenie vnútorného trhu s mimoriadne náročným obehom základného tovaru vrátane zdravotníckych potrieb. Z tohto dôvodu požadujeme, aby sa vyvodilo ponaučenie a aby sa uplatnil koordinovanejší prístup, ktorý posilní EÚ pokiaľ ide o skutočné a efektívne právomoci a prinesie pridanú hodnotu v súčasných a budúcich krízach členských štátov.

Európsky parlament zdôraznil, že pandémia nepozná hranice ani ideológie a vyžaduje si spoluprácu a solidaritu celého medzinárodného spoločenstva a posilnenie systému Spojených národov, najmä Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO). Poslanecký klub PPE je presvedčený, že všetky zúčastnené strany vrátane Taiwanu by mali byť začlenené do stretnutí, mechanizmov a aktivít WHO, najmä počas globálnej krízy verejného zdravia.

3. Nové skutočnosti

Demografický vývoj, klimatické výzvy, prístup k inováciám, lepší prístup k liečbe pre všetkých, vysoký výskyt chronických chorôb, digitalizácia (elektronické zdravotníctvo) a udržateľnosť systémov zdravotnej starostlivosti už zvýšili zameranie na zdravotnú politiku na úrovni EÚ. Tieto výzvy si vyžadujú koordinovanú reakciu na úrovni EÚ, pretože sú spoločné pre všetky členské štáty a nepoznajú hranice.

Tieto trendy tu zostanú a jednoducho urýchlia zmeny, ktorými prechádza zdravotná politika. Musíme brať do úvahy sociálne a geografické rozdiely v zdravotníctve a zabezpečiť rovnaký prístup k vysoko kvalitnej zdravotnej starostlivosti v celej Európe.

Európska komisia nedávno vo svojich posledných odporúčaniach európskeho semestra adresovaných členským štátom vyjadrila obavy z okamžitej a dlhodobej odolnosti vnútroštátnych systémov zdravotníctva pri zvládaní budúcich mimoriadnych udalostí, pričom uznala, že pandémia COVID-19 odhalila existujúce

¹ Štúdia EPRS s názvom „Unlocking the potential of the EU treaties“ (Uvoľňovanie potenciálu zmlúv o EÚ), máj 2020, [www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2020/651934/EPRS_STU\(2020\)651934_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2020/651934/EPRS_STU(2020)651934_EN.pdf)

² Štúdia EPRS s názvom „Mapping the Cost of Non-Europe 2019-2024“ (Prehľad nákladov spôsobených nečinnosťou na európskej úrovni, 2019 - 2024), apríl 2019, [www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=EPRS_STU\(2019\)631745](http://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=EPRS_STU(2019)631745)

štrukturálne problémy v súvislosti s dostupnosťou, účinnosťou a odolnosťou vnútroštátnych systémov zdravotníctva. Uznáva sa nedostatočné financovanie zdravotnej starostlivosti, slabá primárna starostlivosť a slabá koordinácia.

Táto kríza tiež ukázala, že je dôležité mať politiky v oblasti zdravia založené na dôkazoch. To zahŕňa iniciatívy zamerané na prevenciu a liečbu. Preventívne opatrenia by mali byť primerané a mali by zabezpečiť čo najlepšie zdravotné výsledky.

4. COVID-19, posledná výzva na zmenu

Pandémia COVID-19 na nás uvalila bezprecedentné obmedzujúce opatrenia na ochranu našich komunít, čím dostala naše systémy zdravotnej starostlivosti pod obrovský tlak.

Poslanecký klub PPE je vďačný všetkým pracovníkom v prvej línii: lekárom, zdravotným sestram, ošetrovateľom a upratovaciemu personálu a ich rodinám.

Napriek množstvu stratených životov a nedostatočnej koordinácii sa podarilo dosiahnuť veľa: EMA urýchlila proces schvaľovania vakcín a liekov, Európska komisia financuje viac ako 100 výskumných tímov po celej Európe vrátane prvých klinických štúdií o očkovaní proti COVID-19 v Európskej únii. Reagovali sme pružne a zmobilizovali sme všetky zostávajúce rozpočtové zdroje na boj proti kríze. Európsky parlament sa dohodol na dočasnej zmene nariadenia o zdravotníckych pomôckach za menej ako dva týždne po návrhu Európskej komisie, aby sa počas súčasnej pandémie minimalizovalo akékoľvek narušenie dodávok základného vybavenia na vnútornom trhu. Európska komisia vykonala usmernenia a finančnú podporu na liečbu pacientov s COVID-19 v iných členských štátoch, keď boli vyčerpané domáce kapacity, a Európska komisia zmobilizovala dva mechanizmy (rescEU a spoločné obstarávanie) s cieľom získať ďalšie vybavenie pre členské štáty, ktoré to najviac potrebujú. V neposlednom rade Európska únia spojila svoje sily s globálnymi partnermi, aby naštartovali slubné úsilie – Coronavirus Global Response (globálna odpoveď na koronavírus). Na záver veľmi vítame stratégiu očkovania EÚ, ktorú prijala Európska komisia, a zapojíme sa do jej rýchleho vykonania.

Všetci sa však zhodneme, že to nestačí. V tejto akútnej kríze je potrebné urobiť oveľa

viac a lepšie sa pripraviť na budúce krízy. Poslanecký klub PPE je pevne presvedčený, že Európa môže túto krízu prekonať, iba ak bude európska rodina jednotná, solidárna a zodpovedná. Každý zohrávame vlastnú úlohu. Tým, že sa staráme jeden o druhého. Tým, že si navzájom dôverujeme. Tým, že dodržiavame odstup, aby sme ochránili zraniteľných ľudí.

Uvoľnenie niektorých obmedzení počas pandémie COVID-19 je oprávnené, aby sa umožnilo obnovenie hospodárskej činnosti a spoločenského života, vrátane potreby toho, aby sa deti naďalej vzdelávali, pokiaľ je to možné. Sme však veľmi znepokojení tým, že príliš rýchle zrušenie opatrení by mohlo viesť k druhej vlne šírenia vírusu, ktorá by preverila kapacitu našich systémov zdravotnej starostlivosti, čo by viedlo k zvýšenému počtu pacientov s COVID-19, ktorí potrebujú hospitalizáciu, a k utrpeniu zdravotníckych pracovníkov a ich rodín. Mnoho ľudí zomiera oveľa skôr, ako za normálnych okolností, a zdravotnícki pracovníci sú fyzicky i psychicky tlačení na hranice svojich možností. Zrušenie izolačných opatrení by sa malo robiť iba postupne, koordinovaným spôsobom na úrovni EÚ a s dôsledným uplatňovaním spoločenského odstupu, osobných ochranných prostriedkov, všeobecného testovania a sledovania kontaktov. EÚ a členské štáty musia byť pripravené znovu zaviesť regionálne obmedzenia, ak to odborníci v oblasti verejného zdravotníctva považujú za potrebné.

Realita ukázala, že túto krízu nemôžeme prekonať tak, že budeme konať sami. Ani stávaním vnútroštátnych právomocí proti európskym právomociam. Dá sa prekonať, iba ak budeme spolupracovať.

5. Výzva poslaneckého klubu PPE k činnosti

Keďže sa posúvame k stratégiám na prekonanie pandémie COVID-19 spolu s hospodárskym a sociálnym oživením, poslanecký klub PPE inicioval rozsiahlu úvahu o prvých ponaučeníach z pandémie, pričom do popredia našich priorít sa dostala zdravotnícka politika a maximalizácia toho, čo sa dá urobiť v rámci existujúceho inštitucionálneho rámca:

1. Poslanecký klub PPE dôrazne podporuje **prístup „zdravie vo všetkých politikách“** a jeho plné vykonávanie ako reakciu na medziodvetvový charakter verejného zdravia a snaží sa

o horizontálnu integráciu zdravotných hľadísk do všetkých príslušných politik, ako sú poľnohospodárstvo, doprava, medzinárodný obchod, výskum, životné prostredie a klíma.

2. Nový **VFR** by sa mal viac zamerať na zdravie ako absolútnu prioritu vo všetkých súvisiacich rozpočtových položkách, od štrukturálnych fondov po ESF a výskum. Poslanecký klub PPE víta návrh na vytvorenie programu EU4Health a podporuje lepšie financovaný, samostatný, spoľahlivý a ambiciózný program v oblasti zdravia, ktorý je schopný čeliť budúcim pandémiam a zdravotným hrozbám. Tento program sa bude zaoberať aj výzvami, ktoré predstavuje starnutie populácie, prevencia chorôb, bude podporovať zdravý životný štýl v zdravom a netoxickom prostredí alebo pripravovať naše systémy zdravotníctva na nové technológie a zabezpečovať zdravotnú gramotnosť. Poslanecký klub PPE poznamenáva, že politika súdržnosti EÚ bude tiež jedným z nástrojov na riešenie následkov krízy. Poslanecký klub PPE nalieha na Komisiu, aby v rámci politiky súdržnosti prisúdila zdravotníctvu vyššiu prioritu, pretože na zabezpečenie rovnakého prístupu k zdravotníckym zariadeniam v celej Európe sú potrebné investície. Poslanecký klub PPE sa zaväzuje, že bude pracovať na rýchlom schválení návrhu Komisie a na rýchlom vykonávaní.
3. Poslanecký klub PPE vyzýva na zriadenie špecializovaného fondu EÚ s cieľom pomôcť členským štátom posilniť ich **nemocničnú infraštruktúru a zdravotnícke služby**, pričom sa zabezpečí najvyššia úroveň zdravotnej starostlivosti, liečby, výskumu v oblasti zdravotníckych vied a inovácií. Poslanecký klub PPE požaduje vytvorenie európskej siete nemocníc špecializovaných na pandémie v každom regióne EÚ, aby sa zabránilo prepĺňaniu nemocníc. Rozsahom pôsobnosti tejto špecializovanej štruktúry by mala byť zdravotná starostlivosť, výskum a podpora výmeny najlepších postupov.
4. **Výskum v oblasti zdravotníctva** (od základného výskumu po translačný výskum) je nevyhnutný pre prevenciu, diagnostiku a liečbu chorôb. Výskum v oblasti zdravotníctva v Európe je však veľmi roztrieštený. Je potrebná väčšia súčinnosť s výskumom uskutočňovaným v členských štátoch. Potrebné sú aj rázne kroky pokiaľ ide o údaje z výskumu

v oblasti zdravotníctva. Zdôrazňuje skutočnosť, že klinický výskum musí zahŕňať aj rodovo vyvážený prístup k hodnoteniu toho, ako môžu potenciálne vakcíny alebo spôsoby liečby rôzne ovplyvňovať mužov a ženy. Poslanecký klub PPE podporuje založenie siete zdravotníckych akadémií EÚ ako súčasť európskeho globálneho plánu zdravia, v ktorej bude najmenej jedna (univerzitná) nemocnica za každý členský štát, ktorá bude slúžiť ako vnútroštátne centrum na šírenie špičkových európskych zdravotníckych výskumov a školení. Sieť zdravotníckych akadémií by mala mať povinnú a pravidelnú výmenu informácií, výučbu osvedčených postupov a výmenu zamestnancov. Táto sieť bude mať zásadný význam pre prekonanie roztrieštenosti výskumu v oblasti zdravotníctva v Európe s podporou väčšej súčinnosti a spolupráce v oblasti výskumu na úrovni členských štátov a zlepšovaním spoločného využívania technologických a infraštruktúrnych zdrojov komunitou výskumníkov z biomedicínskej oblasti. Mala by tiež poskytnúť občanom prístup k informáciám o oblastiach, v ktorých sa členské štáty špecializujú v oblasti medicíny, pokiaľ ide o nové a vznikajúce choroby.

5. Niektoré členské štáty preukázali solidaritu pri zabezpečovaní **cezhraničného prevozu pacientov** do nemocníc s voľnými liečebnými kapacitami v iných členských štátoch, ako aj pokiaľ ide o **cezhraničnú mobilitu zdravotníckych pracovníkov**, ktorá sa prostredníctvom smernice o uznávaní odborných kvalifikácií ukázala byť jedným zo základných kameňov zásady voľného pohybu, a to aj počas tejto krízy. Poslanecký klub PPE podporuje posilnenie tohto nástroja prostredníctvom svojich usmernení. Poslanecký klub PPE podporuje ďalšiu koordináciu zdravotníckych zariadení s cieľom dočasne odľahčiť preťaženejšie štruktúry. Je nevyhnutné predložiť nový akčný plán pre pracovníkov v zdravotníctve v EÚ, ktorého platnosť sa končí v roku 2020, ktorý zohľadní skúsenosti z pandémie s poskytovaním nového adekvátneho, strategického a operačného rámca zdravotníckym pracovníkom – a to aj v súvislosti s ich cezhraničnou mobilitou, pretože to môže byť nesmierne dôležité pre zariadenia, v ktorých pracujú, najmä v núdzových situáciách, ako je napríklad pandémia. Je potrebná lepšia transpozícia smernice o cezhraničnej zdravotnej starostlivosti, najmä potom,

- čo judikatúra SDEÚ objasnila hlavné pojmy, ako je mobilita pacientov, postupy náhrad a predchádzajúce povolenie. V tejto súvislosti by sa mal lepšie využiť potenciál európskych referenčných sietí prostredníctvom efektívnejšej prevádzky a členské štáty by mali počítať so zjednodušeným a jasnejším režimom predchádzajúceho povolenia.
6. Členské štáty a pohraničné regióny by mali prehĺbiť **spoluprácu v oblasti cezhraničnej zdravotnej starostlivosti** účinným a finančne udržateľným spôsobom bez administratívnych prekážok, a to aj poskytnutím prístupu ku kvalitným službám na oboch stranách hranice v blízkosti bydliska pacienta v pohraničnej oblasti. Mali by sa podporiť dohody medzi nemocnicami, ktoré umožnia pohotovostným službám prekročiť hranice pri urgentných výjazdoch s cieľom záchranu životov.
  7. Vypuknutie pandémie COVID-19 nám ukázalo, že pokiaľ ide o **vakcíny a liečebné postupy**, musíme ďalej posilňovať rozpočtovú podporu na koordináciu úsilia v oblasti výskumu a vedy a ďalej zefektívňovať systém schvaľovania liekov alebo očkovacích látok bez toho, aby bola ohrozená zdravotná bezpečnosť. Vždy sa budeme zasadzovať za technologický pokrok vo vývoji vakcín a liečebných postupov. V rámci tohto prístupu sme pripravení prijať regulačnú flexibilitu v prípade potreby v čase krízy, aby bolo možné klinické pokusy uskutočniť zrýchleným a bezpečným spôsobom. Pri dodržiavaní zásady predbežnej opatrnosti nesmie byť vývoj vakcín a liečebných postupov brzdený neopodstatnenou skepsou voči niektorým technikám. Musíme vyvinúť všetko úsilie na ich vývoj a výrobu v rámci EÚ a sprístupniť ich globálne a cenovo dostupne pomocou spoločného verejného obstarávania na úrovni EÚ na účely ich distribúcie našim občanom. Počítame s dialógom a spolupracou, ale ak sa vakcína vyvinie najskôr mimo Európy a ostatní nebudú ochotní sa s nami o ňu podeliť, máme aj plán B. Napríklad je z právneho hľadiska možné zvoliť takzvané nútené alebo povinné licencie. Členské štáty EÚ by to však mali urobiť spoločne. Za proces a koordináciu na úrovni EÚ by mala zodpovedať Európska komisia, nie jednotlivé krajiny. Mali by sa zväziť aj obchodné opatrenia na zabezpečenie toho, že lieky a vakcíny budú dostupné pre všetkých v EÚ i mimo nej. Spoločné postupy verejného obstarávania zdravotníckeho vybavenia, ktoré vykonáva Európska komisia, sa v krízovej situácii osvedčili, a preto by sa mali ďalej rozšíriť na lieky a zdravotnícke vybavenie. Napriek všetkému úsiliu v oblasti výskumu a klinických skúšok vakcín je dôležité zdôrazniť, že antivírusové lieky sú tiež veľmi dôležité.
  8. V budúcnosti by sme sa mali zaoberať modelmi **verejno-súkromného partnerstva**, ako je americký Úrad pre pokročilý biomedicínsky výskum a vývoj, ktoré by sa zriadili v EÚ, aby bolo možné rýchlejšie reagovať v prípade podobnej krízy.
  9. **Antimikrobiálna rezistencia** predstavuje vážne riziko pre globálne zdravie a pre blaho európskych občanov, ktoré bude zásadnou výzvou pre európske systémy zdravotníctva a európske spoločnosti. Podľa údajov WHO zomrie v Európe každý rok 33 000 ľudí, pretože antibiotiká sú už neúčinné. Poslanecký klub PPE bude pracovať na tom, aby sa táto oblasť stala absolútnou prioritou európskej politiky v oblasti zdravia, a to aj vyčlenením väčšieho množstva finančných prostriedkov na veľmi potrebný výskum v tejto oblasti. Preto podporujeme dôsledné vykonávanie európskych právnych predpisov vo veterinárnej oblasti. Okrem monitorovania podporujeme referenčné porovnávanie a neustále znižovanie používania antibiotík vo veterinárnej oblasti na základe prístupu „jedno zdravie“. Sme tiež presvedčení, že je potrebné obmedziť používanie antibiotík u ľudí. Členské štáty musia prijať neodkladné opatrenia, aby sa antibiotiká na humánne použitie predpisovali obozretne a aby sa zlepšila hygiena v nemocniciach. Žiadame Komisiu, aby preskúmala právne možnosti európskych právnych predpisov, ak členské štáty nebudú konať primerane. Našou najvyššou prioritou je vytvoriť rámec na podporu inovácií nových antibiotík, pretože zúfalo potrebujeme nové výrobky na trhu pre pacientov. Aj v prípade scenára obozretného používania budeme musieť mať nové látky, ak sa nechceme ocitnúť v situácii, keď nebudú zaberat' žiadne antibiotiká a skončíme v postantibiotickej dobe. Pre farmaceutický priemysel nie je v súčasnosti atraktívne investovať do tejto oblasti, pretože používanie nových antibiotík prichádzajúcich na trh bude z dobrých dôvodov obmedzené. Preto sú potrebné stimuly porovnateľné so stimulmi v oblasti liekov na ojedinelé ochorenia alebo pediatrie alebo nové inovatívne stimuly.

10. Jedným z najúčinnějších opatrení pre **európsky globálny plán zdravia** s dosahom je posilnenie prevencie. V súlade s touto prioritou podporujeme vytvorenie jednotného koherentného európskeho kalendára očkovania pre deti, staršie osoby a všetky zraniteľné skupiny európskeho obyvateľstva.
11. **Európsky priemysel:** poslanecký klub PPE podporuje propagáciu spoločností s európskym rozmerom, stimulujúce inovácie a výrobu v rámci EÚ a znižovanie závislosti EÚ od tretích krajín prostredníctvom diverzifikácie dodávateľských reťazcov, výrobných kapacít na výrobu týchto výrobkov, najmä dezinfekčného gélu, ventilátorov a ochranných prostriedkov; ako aj zhromažďovanie a koordináciu digitálnych výrobných kapacít, ako je 3D tlač, ktoré môžu prispieť k výrobe potrebného vybavenia; pokračovanie v obchodnej politike EÚ, ktorá sa zameriava na otvorenú strategickú autonómiu podporujúcu diverzifikáciu a odolnosť v dodávateľských reťazcoch, ktorej jadro tvorí otvorený multilaterálny obchodný systém založený na pravidlách, s cieľom zabezpečiť globálnu dostupnosť zdravotníckych výrobkov, a ktorá je doplnená fondom na diverzifikáciu strategického dodávateľského reťazca s cieľom aktívne podporovať naše spoločnosti; nábádanie všetkých krajín, aby sa pripojili k dohode WTO o odstránení zdaňovania liekov a naliehanie, aby sa rozsah tejto dohody rozšíril na všetky farmaceutické výrobky a liečivá. Poslanecký klub PPE je toho názoru, že EÚ musí udržiavať silný európsky systém duševného vlastníctva, aby sa podporil výskum, vývoj a výroba v Európe, aby sa zabezpečilo, že Európa zostane inovátorom a svetovým lídrom.
12. Životne dôležitý je prosperujúci a technicky vyspelý európsky zdravotnícky priemysel a konkurencieschopná výskumná komunita. To si vyžaduje **ambiciózne a jasné** regulačný rámec pre európske podniky, ako aj vyhradené zdroje pre vedu a výskum v oblasti zdravotníctva.
13. Poslanecký klub PPE obhajuje to, že EÚ by mala mať **schopnosť rýchlej reakcie**, ktorá jej umožní koordinovane reagovať na hlavné zdravotné riziká, najmä v prípade pandémie, ktoré sa ľahšie šíria na kontinente založenom na slobode pohybu a obehu. Situácia, aká nastala počas prvej časti COVID-19, počas ktorej bol tovar základnej spotreby vrátane ochranného a zdravotníckeho vybavenia blokovaný na vnútroštátnej úrovni alebo nemohol byť dodaný v rámci vnútorného trhu, by sa nemala opakovať. Poslanecký klub PPE žiada o spustenie „akčného plánu autonómie zdravotníctva“ na výrobu a skladovanie dostatočného množstva kritických/základných liekov a farmaceutických výrobkov, ako aj kľúčového zdravotníckeho vybavenia v rámci EÚ, aby sme neboli vo veľkej miere závislí od vonkajších dodávateľov. S cieľom posilniť schopnosť EÚ a členských štátov reagovať na mimoriadne situácie v oblasti zdravia poslanecký klub PPE navrhuje preskúmanie a aktualizáciu právneho systému EÚ pre mimoriadne situácie v oblasti zdravia na základe skúseností z tejto pandémie. Prostredníctvom informačného systému rýchlej reakcie by každý členský štát mohol priamo a bezodkladne informovať ostatné o nedostatku základných liekov, a tým spustiť mechanizmus lokalizácie dostatočných zásob.
14. **Nedostatok liekov** predstavuje rastúcu hrozbu pre zdravie európskych občanov a pre európske systémy zdravotnej starostlivosti. EÚ a členské štáty musia konať rozhodne, aby zabránili týmto nedostatkom a zmiernili ich následky. Pokiaľ ide o problémy so zmenami v dodávkach, situácia počas pandémie koronavírusu zdôraznila určitú zraniteľnosť súčasného európskeho systému zabezpečovania lekárskeho výrobkov a účinných látok z krajín mimo Európy. Je dôležité, aby sa podnikli kroky na kvalitnejší a dlhodobejší dialóg o tejto otázke medzi regulačnými orgánmi a odvetvím, ktorý zabezpečí lepšiu výmenu údajov a skoršie prognózy o tom, kde v budúcnosti môže dôjsť k nedostatku. Poslanecký klub PPE požaduje lepšiu európsku koordináciu a výmenu informácií, aby sa dalo čeliť tomuto problému. Obhajujeme podporu diverzifikácie dodávok a dodávateľských reťazcov s cieľom zabezpečiť dostupnosť a prístupnosť liekov a zdravotníckeho vybavenia. Európa musí okamžite vypracovať akčný plán na riešenie nedostatku základných/život zachraňujúcich liekov podporujúci strategické zásoby liekov a zdravotníckeho vybavenia a v čase krízy zabrániť vnútorným a vonkajším narušeniam jednotného trhu. Vyzývame na väčšiu transparentnosť vo výrobnom a distribučnom reťazci liekov a na vytvorenie európskej jednotky na predchádzanie krízam a riadenie kríz. Je našou povinnosťou zabezpečiť dodávky

v záujme pacientov, a preto by cenové kritérium už nemalo byť základným kameňom verejného obstarávania, ale malo by byť doplnené kvalitatívnymi kritériami, ako je počet prevádzok, miesta výroby, dodržiavanie sociálnych, environmentálnych, elektronických a kvalitatívnych noriem.

15. Poslanecký klub PPE obhajuje venovanie zvýšenej pozornosti zdraviu v rámci existujúceho **Európskeho programu na ochranu kritickej infraštruktúry (EPCIP)**, ktorý je v súčasnosti zameraný na dopravu a energetiku a ktorý vedie k identifikácii a označeniu európskych kritickej zdravotníckych infraštruktúr a zvýšeniu zapojenia Komisie do podpory ochrany kritickej zdravotníckej infraštruktúry v členských štátoch. Poslanecký klub PPE preto dôrazne obhajuje, že zložka v rámci programu EU4Health bude podporovať investície do kritickej zdravotníckej infraštruktúry, nástrojov, štruktúr, procesov a laboratórnych kapacít vrátane nástrojov na dohľad, modelovanie, prognózu, prevenciu a riadenie epidémií. Poslanecký klub PPE podporuje spustenie **novej farmaceutickej stratégie**, ktorá okrem iného premieňa akčný plán európskej zdravotníckej samostatnosti na trvalý prístup zameraný na zaistenie bezpečnosti dodávok liekov a zníženie závislosti EÚ od tretích krajín pri poskytovaní kľúčových liekov a zdravotníckeho materiálu, okrem iného aj prostredníctvom zjednodušených postupov bez toho, aby bola ohrozená bezpečnosť a účinnosť, s prihliadnutím na výzvy spojené s udržateľnosťou zdravotníckych systémov. Táto nová farmaceutická stratégia musí byť koordinovaná s novou odvetvovou stratégiou, ktorú spustila Európska komisia, musíme mať koordinovaný pohľad s cieľom vytvoriť skutočnú Európsku úniu pre zdravie.
16. S cieľom dosiahnuť lepšiu európsku reakciu na pandémiu a zefektívniť riadenie nového programu EU4Health poslanecký klub PPE podporuje posilnenie **Európskeho centra pre prevenciu a kontrolu chorôb (ECDC)** a jeho zmenu na plnohodnotnú Európsku agentúru pre zdravie vrátane systému včasného varovania a reakcie s jedinečným orgánom ECDC v každom členskom štáte a vedeckou komunitou na vykonávanie cezhraničných opatrení a koordináciu európskej reakcie na pandémiu a schopnosti pôsobiť ako koordinačné centrum pre verejné zdravie. Popri svojich epidemiologických schopnostiach by posilnené ECDC malo priniesť holistickejší prístup a zahrnúť ekonómov a sociálnych vedcov do vývoja stratégií a „sekvenčnej analýzy zdravia“ na zmiernenie epidemiologickej hrozby alebo kríz. Žiadame o urgentné vyhodnotenie európskej smernice o cezhraničných ohrozeniach zdravia a naliehame na Komisiu, aby čo najskôr navrhla zmeny, ktoré považuje za potrebné. Na podporu súdržnejšieho prístupu pri reakcii na pandémiu žiadame Komisiu, aby zvažila skôr koncepciu nariadenia ako smernice a aby si overila, či je to v súlade so Zmluvou. Poslanecký klub PPE je tiež zástancom toho, aby EMA dostala posilnenú právomoc na predchádzanie nedostatkom liečiv a ich monitorovanie.
17. **Digitálne riešenia** ako elektronické zdravotníctvo zlepšujú celý životný cyklus zdravotných problémov od prevencie po diagnostiku a liečbu. Poslanecký klub PPE podporuje používanie umelej inteligencie, analýzy údajov a ďalších superpočítačových nástrojov, ako je vytvorenie dátovej platformy EÚ pre oblasť zdravotníctva, ako aj dátového centra EÚ pre núdzovú koordináciu, ktoré sú schopné pomôcť EÚ pri zhromažďovaní údajov a pri klinickom využívaní identifikovať vzorce správania, toky ľudí a životne dôležité produkty a vykonávať prediktívne analýzy. Poslanecký klub PPE tiež podporuje vytvorenie elektronických záznamov pacientov a vzájomné prepojenie medzi členskými štátmi v tejto súvislosti, ako aj rozvoj spoločných noriem EÚ pre zber a analýzu údajov s cieľom vytvoriť spoločnú databázu. Sme presvedčení, že ďalší rozvoj rámca pre aplikácie eHealth a mHealth by mal byť založený na ich dôveryhodnosti, ochrane osobných údajov a ďalšej digitálnej zdravotnej gramotnosti v EÚ. Údaje sú užitočné aj pri podpore rozhodovania, lekárskom snímkaní, politike založenej na dôkazoch, podpore klinických pokusov a výskume a prevencii a predpovedaní pandémií. Poslanecký klub PPE však verí v dôležitosť etiky a potrebu súkromia, bezpečnosti a dôvery pri spoločnom využívaní osobných údajov. Ľudia sa musia cítiť pohodlne a pridaná hodnota v zdravotníctve a inovatívnych liečebných postupoch sa im prispôsobí (napríklad pomocou osobných genetických informácií). V decentralizovanom systéme uchovávaní dát by sa malo podporovať používanie aplikácií na dobrovoľnej báze.

18. V rámci EÚ existujú značné rozdiely v kapacite systémov zdravotnej starostlivosti, pokiaľ ide o dostupnosť **zdravotníckych pracovníkov**. To má za následok obmedzený prístup k zdravotnej starostlivosti, dlhé čakacie zoznamy pre pacientov, zníženú odolnosť v zdravotníckych systémoch a zhoršujúci sa zdravotný stav obyvateľstva v regiónoch s nedostatkom zdravotníckych pracovníkov. EÚ by mala prijať opatrenia na zmiernenie vplyvu týchto faktorov s cieľom zabezpečiť primeranú kapacitu ľudských zdrojov v oblasti zdravotnej starostlivosti v celej EÚ. EÚ sa tiež spolieha na zdravotníckych pracovníkov z krajín mimo EÚ, čo môže mať vplyv na systémy zdravotníctva v krajinách pôvodu.
19. V súčasnosti žije viac ako 30 miliónov Európanov so **zriedkavými a zanedbávanými ochoreniami**, s nedostatkom informácií o svojich chorobách a právach, malými možnosťami liečby a vysokou úrovňou psychickej, sociálnej a ekonomickej zraniteľnosti. Zriedkavé a zanedbávané ochorenia sa nezastavia na hraniciach. Európska spolupráca a koordinácia v oblasti zriedkavých a zanedbávaných ochorení sú nevyhnutné na to, aby sa pacientom umožnil prístup k najlepším dostupným odborným znalostiam bez ohľadu na ich členský štát. Rozvoj miestnych a cezhraničných riešení pre osoby žijúce so zriedkavým ochorením a ich príbuzných má veľký význam pre zlepšenie kvality ich života v blízkosti domova. Musíme preto podporiť ľahký prístup k najlepším dostupným odborným znalostiam pacientov so zriedkavými a zanedbávanými ochoreniami prostredníctvom zriadenia európskych sietí a jasných pravidiel náhrad v cezhraničnom kontexte. Potrebujeme tiež viac investícií do výskumu zanedbávaných ochorení, pre ktoré často stále nie je k dispozícii žiadna liečba alebo diagnostika. Musíme poskytnúť dostatok finančných prostriedkov na biomedicínsky výskum týchto druhov ochorení, aby sme mohli poskytnúť diagnostické testy, klinické skúšky a účinné spôsoby liečby.
20. Psychologické následky COVID-19 sa zdôrazňujú v mnohých správach a štúdiách. Ľudia všetkých vekových skupín boli dlhodobo ovplyvňovaní potrebou sociálnej izolácie, aby sa zabránilo šíreniu vírusu. Pracovníci v zdravotníctve sa vyrovnávajú so zvýšeným stresom pri starostlivosti o pacientov s ochorením COVID-19, pričom majú obavy o svoje zdravie a zdravie svojich rodín. Poslanecký klub PPE vyzýva Európsku komisiu, aby na obdobie rokov 2021 – 2027 prijala akčný plán EÚ pre **duševné zdravie v celej EÚ**, ktorý by riešil zásadné problémy týkajúce sa duševného zdravia v spoločnosti. Akčný plán by mal zahŕňať zvyšovanie povedomia o význame duševného zdravia. Jeho súčasťou by mala byť aj kampaň, ktorá bude radiť občanom, ako si za týchto nových okolností chrániť duševné zdravie, a informovať ich, kde v prípade potreby vyhľadať radu.
21. Je potrebné urýchlene konať s cieľom riešiť potreby **starších ľudí** v oblasti zdravia a starostlivosti. Skutočnosť, že veľmi veľa starších ľudí zomrelo na COVID-19 v opatrovateľských domoch, si vyžaduje urgentné prehodnotenie poskytovania starostlivosti. Podporujeme právo starších ľudí rozhodovať o svojej starostlivosti vrátane možnosti naďalej žiť doma s podporou domácej starostlivosti a využívať v prípadoch potreby vysoko kvalitné služby zariadení opatrovateľskej starostlivosti. Poslanecký klub PPE požaduje akčný plán pre zdravé starnutie na zvýšenie kvality života starších ľudí vrátane poskytovania kvalitnej zdravotnej starostlivosti. Poslanecký klub PPE vyzýva na prijatie európskej stratégie pre opatrovateľov, ktorá by uznávala sociálne vplyvy spojené so zmenami a stratou zamestnania, najmä pre osoby s opatrovateľskými povinnosťami, ktoré v neprímeranej miere tvoria ženy. Táto európska stratégia pre opatrovateľov by mohla zohľadniť rozdiely v poskytovaní starostlivosti v členských štátoch a poskytnúť financovanie kritickej infraštruktúry, čím by sa zabezpečilo, že opatrovateľom aj príjemcom starostlivosti bude v zdravotníckych zariadeniach a zariadeniach všeobecnej starostlivosti venovaná náležitá pozornosť.
22. V súvislosti s pandémiou COVID-19 je dôležité, aby sa nezabúdalo na **ďalšie choroby**. Pandémia COVID-19 vyžadovala, aby sa lekárske zdroje zamerali na riešenie pandémie, pričom zostala malá kapacita na riešenie ďalších lekárskejších a zdravotných problémov. V tejto súvislosti požadujeme väčšie úsilie a spoluprácu v oblasti dvoch hlavných príčin úmrtnosti v krajinách EÚ – kardiovaskulárnych chorôb a rakoviny. Je však nevyhnutné zaoberať sa aj chronickými chorobami a ich výrazným vplyvom ako tichších zabijakov na pacientov aj na verejné zdravotné poisťovne. Situácia s koronavírusom

sa tiež ukázala ako veľmi kritická pre rizikových pacientov, napr. ľudí žijúcich s cukrovkou, obezitou a občanov s viacerými diagnózami, ktorí často bojujú s komorbiditou. Vedecký výskum by sa mal zamerať na stanovenie liečebných postupov pre tieto a ďalšie choroby ovplyvňujúce život. Nepretržité investície do vedy v záujme liečby rôznych ochorení majú zásadný význam pre zachovanie moderných a bezpečných systémov zdravotnej starostlivosti.

23. Každý rok rakovina zabije 9 miliónov ľudí. Každá rodina v Európe je ovplyvnená týmto ochorením. Sme veľmi radi, že prioritou boja proti rakovine, ktorú poslanecký klub PPE požaduje už dva roky, je spoločný záujem Európskej komisie a Rady. Sme zástancami skutočného **hlavného plánu na boj proti rakovine**, ktorý spája naše úsilie v oblasti výskumu, zdrojov a skúseností. Existuje jasná európska pridaná hodnota od včasnej prevencie po diagnostiku, liečbu a starostlivosť, ako aj posilnenie práv osôb, ktoré prežili rakovinu.
24. V našom pozičnom dokumente o rakovine požadujeme vykonávanie návrhu **HTA (hodnotenie zdravotníckej technológie)**. Toto bol jediný návrh v oblasti zdravia, ktorý predložila Junckerova Komisia, a bol by to veľmi zlý signál, ak by sa Európa po koronakríze nedokázala na ňom dohodnúť. Je zúfalo potrebné znížiť administratívnu záťaž a lepšie pomôcť pacientom. Návrhu HTA by sa mala venovať nová pozornosť, aby sa zlepšila spolupráca pri hodnotení nových liečebných postupov a predišlo sa duplicitne administratívnych postupov.
25. Napriek všetkému úsiliu o posilnenie systému dohľadu nad liekmi sú v oblasti **bezpečnosti pacientov** stále potrebné zlepšenia, najmä pokiaľ ide o čitateľnosť písomnej informácie pre používateľov, ktorá musí byť pre pacientov jasnejšia, čitateľná a zrozumiteľná. Poslanecký klub PPE je za to, aby bola písomná informácia pre používateľov pacientom zrozumiteľnejšia a obsahovala tabuľku s informáciami o lieku, v ktorej sa uvedú najdôležitejšie informácie o lieku a jeho vedľajšie účinky. Táto tabuľka s informáciami o lieku by mala byť graficky zvýraznená a mala by byť napísaná jednoduchým spôsobom.
26. **Skupiny pacientov** sú nevyhnutné pre zastupovanie záujmov pacientov, aby sa zabezpečilo, že želania a potreby pacientov budú na európskej úrovni

vypočítané aj v rámci legislatívnych procesov a iných konzultácií. Finančná nezávislosť je nevyhnutná, aby skupiny pacientov mohli vykonávať svoju dôležitú prácu a zastupovať svoje záujmy bez priamej podpory odvetvia. Chceme zabezpečiť, aby skupiny pacientov, ktoré sa zúčastňujú na legislatívnom procese, skutočne zastupovali záujmy svojich pacientov a aby neboli závislé od finančnej podpory spoločností.

27. **Zdravie a dane:** Poslanecký klub PPE dôrazne podporuje myšlienku podnecovania výroby a spotreby európskych poľnohospodárskych výrobkov, ktoré prispievajú k zdravému životnému štýlu, napríklad tým, že sa bude naliehať na členské štáty, aby využívali cielenejšie sadzby DPH, napríklad v prípade ovocia a zeleniny.
28. **Zdravie, informácie, transparentnosť a dezinformácie:** Očkovanie je kľúčom k zabezpečeniu dobrého verejného zdravia. Zavedenie rozsiahlych ochranných očkovaní v Európe významne prispelo k eradikácii alebo poklesu výskytu mnohých infekčných chorôb, očkovanie je však obeťou svojho vlastného úspechu. Sme však znepokojení trendom zdržanlivosti v otázke očkovania a varujeme pred zdravotnými následkami tejto skutočnosti. V boji proti dezinformáciám o úlohe vakcín vo verejnom zdraví existuje v členských štátoch a na úrovni EÚ priestor pre programy vzdelávania a zvyšovania povedomia. Poslanecký klub PPE preto vyzýva na uskutočnenie vzdelávacích programov a verejných komunikačných kampaní na úrovni EÚ, ktoré budú financované z programu EU4Health a ktoré zvýšia pozitívne účinky vakcín. Európska komisia musí naďalej posilňovať koordináciu politik a programov členských štátov. Európska únia by mala o svojich krokoch a plánoch komunikovať širšie a profesionálnejšie, aby dosiahla všeobecné pochopenie toho, čo EÚ robí.
29. **Zdravie a medzinárodná spolupráca:** Zaisťovanie zdravého života a podpora blahobytu všetkých ľudí v každom veku predstavuje základný zámer cieľov udržateľného rozvoja. V súčasnosti, viac ako kedykoľvek predtým, táto pandémia ukázala svetu, že krajiny nemôžu bojovať proti globálnym núdzovým situáciám samostatne a že v čase prevencie, reakcie a zotavovania je potrebná hlboká koordinácia, súdržnosť a solidarita s medzinárodnými celosvetovými

zdravotníckymi organizáciami. Preto v poslaneckom klube PPE požadujeme silnejšiu, členitejšiu a dlhodobejšiu spoluprácu s WHO a so všetkými medzinárodnými agentúrami, ktoré sa usilujú o dosiahnutie trvalo udržateľného rozvoja a kladú zdravotnú bezpečnosť na prvé miesto. Pandémia ukázala, aká dôležitá je solidarita so susednými a rozvojovými krajinami pri pomoci v posilňovaní ich systémov zdravotníctva. EÚ musí zabezpečiť, aby sponzorované organizácie vykonávali činnosť v súlade s humanitárnymi zásadami a aby sa financovanie nevyužívalo na podporu koncepcií a postupov, ktoré nie sú v súlade s medzinárodne uznávanými ľudskými právami a dôstojnosťou, a ktoré popierajú identitu, náboženské presvedčenie, kultúrne tradície, hodnoty a život miestnych spoločenstiev. Poslanecký klub PPE navrhuje každoročný európsky „pandemický vedecký summit“ s cieľom poskytnúť európsky priestor pre farmaceutický priemysel, subjekty s rozhodovacími právomocami a ďalšie príslušné zainteresované strany.

30. Mali by sa zväziť **obchodné opatrenia** na zabezpečenie dostupnosti a neobmedzeného toku liekov, vakcín, osobných ochranných prostriedkov, zdravotníckych pomôcok a potrebných komponentov v rámci EÚ a na celom svete. EÚ by mala zabezpečiť strategickú autonómiu a zvýšenú odolnosť svojich dodávateľských reťazcov prostredníctvom diverzifikácie dovozu účinných látok, zdravotníckeho materiálu a surovín. EÚ by mala posilniť preverovanie priamych zahraničných investícií s cieľom chrániť strategické odvetvia v zdravotníctve pred prevzatím zahraničnými firmami. Je stále dôležité zachovať tradičný jasný záväzok EÚ k voľnému obchodu a neuchýliť sa k protekcionizmu a nútenej repatriácii farmaceutickej výroby do EÚ. Nebolo by to nákladovo efektívne a udržateľné pre systémy zdravotníctva v EÚ v porovnaní s podporným prístupom. Mal by sa však začať otvorený dialóg s krajinami mimo EÚ, ktoré sú hostiteľmi hlavnej výroby liekov a účinných látok vo vlastníctve EÚ, aby sa zabezpečilo spoľahlivé zásobovanie občanov EÚ.